

Prof. dr. Josef Opatrný
Středisko ibero-amerických studií
FF UK

Posudek vedoucího diplomové práce

Zuzana Novotná, *Nyklův pohled na Mexiko ve dvacátých letech.*[!] 20. století, 102 str. rkp.

Výběr tématu diplomové práce Zuzany Novotné je výsledkem vystoupení Josefa Ženky na kombinovaném semináři Střediska ibero-amerických studií. Jeden z předních českých arabistů a zcela bezpečně největší znalec díla Richarda N. Nykla upozornil během přednášky na Nyklův rukopis ve fondech knihovny Náprstkova muzea věnovaný mexické problematice. Jeho prezentace tohoto textu vzbudila zájem Zuzany Novotné do té míry, že se začala rukopisem zabývat a nakonec ho zvolila za téma pro svoji závěrečnou práci, resp. vybrala si pro svou analýzu Nyklův pohled na mexické Indiány ve dvacátých letech, kdy tento lingvista absolvoval svůj druhý, kratší pobyt v zemi, přičemž ovšem sledoval vývoj v Mexiku dlouhodobě také proto, že měl v zemi přátele a zabýval se myšlenkou usadit se zde trvale.

Novotná rozdělila práci do tří částí, v první sledovala s využitím sekundární literatury mexický politický a sociální vývoj v době porfiriátu, během revoluce a porevoluční periodě. Ve druhé pak mapovala s především s odkazem na Ženkovy práce Nyklovy osudy a dílo, především rukopis věnovaný Mexiku. Poslední část je pak věnována Nyklovým názorům na Indiány a Novotná se zde využívá zejména inkriminovaný rukopis.

První třetinu textu opřela o dva klasické tituly, dvousvazkové dějiny mexické revoluce jednoho z nejuznávanějších odborníků na danou problematiku britského historika Alana Knighta *The Mexican Revolution*, Cambridge University Press 1986 (tady ovšem nevím, proč ji v bibliografii uvádí jako dva tituly, jde o titul jediný o dvou dílech) a *Historia General de México*, vydanou Colmexem (v bibliografii se zase objevuje údaj v netradiční podobě). V hutné a přehledné zkratce postihla nejdůležitější jevy tohoto období, přičemž neakceptovala tradiční pohled mexické historiografie, extrémně kritický vůči politice a osobě Porfiria Díaze. Díaz ve skutečnosti podstatně přispěl k modernizaci Mexika a pomohl vytvořit podmínky pro jeho pozdější rozvoj. Otázkou zde zůstává, do jaké míry dospěla Novotná ke svému heretickému názoru vlastní úvahou a do jaké míry ji ovlivnil Nyklův text (srov. str. 53 diplomové práce). Nykl totiž viděl porfiriát podstatně realističtěji než Díazovi revoluční kritici a pozdější stejně revoluční dějepisci a propagandisté a jeho pohled se velmi blíží názorům nové generace mexických historiků.

Racionálně si Novotná počínala i na prvních stránkách druhé části svého textu, vycházející především z výsledků Ženkova výzkumu. Prezentovala jak Nyklovu osobnost, tak jeho dílo a

dokázala postihnout způsob Nyklovy práce a ocenit její výsledky. Problematické jsou ovšem už závěrečné pasáže této části a pak část třetí, kde se negativně projevil časový tlak, pod nímž diplomantka text dokončovala. Odevzdávala ho na poslední chvíli a neměla patrně vůbec možnost konečnou verzi rukopisu s odstupem přečíst a korigovat. Na formulacích je patrný chvat, projevující se také v neopravených chybách či překlapech, což ovšem platí pro celý text včetně titulu, který Novotná ponechal v této podobě *Nyklův pohled na Mexiko ve dvacátých letech. 20. století*.

Některé věty v této části práce postrádají zcela smysl, jiné působí přinejmenším podivně. Jako příklad prvních bych uvedl krátkou větičku ze strany 55, kde autorka napsala: „Ke každému státu připsal ekonomické vyžití pro těžbu a zemědělství.“ Podivně pak zní pasáž na str. 53, jíž Nykl otevřel problematiku komplikované politiky mexických, nejen revolučních, vlád v oblasti náboženství. Uvedla ji skutečně nekonvenčně, když napsala: „Značnou část textu Nykl věnoval popisu interiérů mexických kostelů. Z čehož vyplynula nejen jeho obliba v architektuře, ale také zájem o náboženství.“

Nyklovy názory na indiánskou populaci a politiku mexických úřadů vůči této části občanů státu prezentované obsáhlými citáty konfrontuje se závěry, k nimž došly ve svých textech Markéta Křížová a Vendula Hingarová. Závěrečná věta kapitoly má ovšem širší platnost. Odráží dvojznačný Nyklův postoj vůči tradici na straně jedné a modernitě na straně druhé, který konstatovala diplomantka i v jiných částech práce: „Z Nyklových textů lze vyvodit, že podporoval snahu státu o pomoc Indiánům, ale kritizoval zavádění vládních projektů v praxi.“ (str. 71)

Závěr pak není vlastně závěrem, ale spíš shrnutím obsahu jednotlivých kapitol. Autorka zde neformuluje závěry, spíše parafrázuje věty z úvodu. Přes všechny výše uvedené kritické připomínky doporučuji práci, zejména s ohledem na první polovinu textu, k obhajobě a navrhuji hodnotit jako dobrou.

V Praze, 9. ledna 2018.

Prof. dr. Josef Opatrný